

Thesis Title Developing a Breastfeeding Support Program for Preterm
 Infants

Author Ms. Watcharaporn Chewwattana

Degree Doctor of Philosophy (Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Ratanawadee	Chontawan	Chairperson
Associate Professor Dr. Susanha	Yimyam	Member
Professor Dr. Veena	Jirapaet	Member

ABSTRACT

Despite being the best infant food, breastfeeding in preterm babies has many problems, including initiation and duration of feeding. Nurses are recognized as the largest group of hospital-based health professionals who can perform a vital role as patient advocates and health promoters. As such, they contribute significantly to the success of breastfeeding. Moreover, breastfeeding initiation in the hospital is more likely to improve the possibility of a successful continuation of breastfeeding. Therefore, a breastfeeding support program for preterm infants at Bangkok Metropolitan Administration Medical College and Vajira Hospital in Thailand was developed by fourteen nurses using participatory action research (PAR). Data were collected from June 2003 to January 2004 in the following three phases: the preparation phase; the implementation phase; and the evaluation phase. Quantitative

data were analyzed by using descriptive statistics while the qualitative data were analyzed by content analysis. The results of the study revealed that:

1. Problems of breastfeeding in preterm infants as perceived by the participants stem from maternal factors, infant factors, and health care providers and hospital practice related factors.

2. The breastfeeding support (BS) program was composed of two parts: the main program and strategies for practices and resources. The primary aims of the main program were to serve mothers' and infants' needs and provide continuous care for them in four phases: mothers' preparation for breastfeeding; feeding by other methods; natural feeding; and infants' discharge. Besides the main program, strategies for practices and resources were included in order to facilitate the program.

3. The outcomes of implementing the BS program were an improvement in breastfeeding practice and positive changes in the premature infant unit. During the program's implementation, breastfeeding of preterm infants increased while bottle feeding decreased. The period during which infants could be fed breast milk was extended. The participants had more confidence that they now had sufficient knowledge and skills to help mothers with breastfeeding. They also established good relationships with mothers of preterm infants. The cooperation among health professionals and other related units was improved.

The knowledge gleaned from this study can act as an important guide for other nurse researchers when studying ways to change nursing practices and to improve breastfeeding outcome in preterm infants.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาโปรแกรมสนับสนุนการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในทารกแรกเกิดก่อนกำหนด

ผู้เขียน นางสาววัชรารัตน์ เชื้อววัฒนา

ปริญญา พยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนาวดี	ชอนตะวัน	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. สุสัณหา	ยิ้มแย้ม	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร. วิณา	จีระแพทย์	กรรมการ

บทคัดย่อ

แม้ว่านมแม่เป็นอาหารที่ดีที่สุดสำหรับทารก อย่างไรก็ตามการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกแรกเกิดก่อนกำหนดก็ยังประสบกับปัญหามากมายทั้งการเริ่มให้ทารกกลุ่มนี้ได้รับนมแม่เร็วที่สุดและการคงไว้ให้ทารกได้รับนมแม่นานที่สุดเท่าที่ควรจะเป็น เป็นที่รู้กันโดยทั่วไปว่าพยาบาลเป็นกลุ่มของเจ้าหน้าที่สุขภาพกลุ่มใหญ่ที่สุดในโรงพยาบาลซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสนับสนุนและส่งเสริมสุขภาพ พยาบาลสามารถทำให้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หากได้เริ่มต้นตั้งแต่ในโรงพยาบาลก็จะมีแนวโน้มให้แม่ประสบความสำเร็จสามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ต่อเนื่องต่อไป ดังนั้นโปรแกรมสนับสนุนการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในทารกแรกเกิดก่อนกำหนดของวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาลจึงได้รับการพัฒนาขึ้น โดยความร่วมมือของพยาบาลอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัยรวม 14 คนทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การเก็บรวบรวมข้อมูลเริ่มตั้งแต่มิถุนายน 2546 ถึงมกราคม 2547 มีขั้นตอน 3 ระยะคือ ระยะเตรียมการ ระยะปฏิบัติการและระยะประเมินผล ข้อมูลที่ได้ในส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณได้รับการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในขณะที่ข้อมูลเชิงคุณภาพได้รับการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัญหาของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกแรกเกิดก่อนกำหนดตามการรับรู้ของพยาบาลอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านแม่ ปัจจัยด้านทารกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่สุขภาพและการปฏิบัติของโรงพยาบาล

2. โปรแกรมสนับสนุนการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาที่ได้รับการพัฒนาขึ้นประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ โปรแกรมหลักและยุทธวิธีและสิ่งสนับสนุนที่จำเป็น โปรแกรมหลักมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของทั้งมารดาและทารกโดยให้การดูแลอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งสี่ระยะเริ่มตั้งแต่ระยะเตรียมมารดาเพื่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระยะการให้นมทารกด้วยวิธีต่างๆ ระยะทารกดูดนมแม่จากเต้าและระยะที่ทารกได้รับการจำหน่ายกลับบ้าน นอกจากนี้โปรแกรมหลัก ส่วนที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งของโปรแกรมสนับสนุนการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่คือยุทธวิธีและสิ่งสนับสนุนที่จำเป็นซึ่งช่วยให้โปรแกรมหลักดำเนินไปได้ด้วยดี

3. ผลที่ได้จากการนำโปรแกรมสนับสนุนการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาไปใช้มีดังนี้ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนดดีขึ้น และหอผู้ป่วยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากขึ้นในขณะที่การให้นมขวดลดน้อยลง ระยะเวลาที่ทารกได้รับนมแม่ขยายมากขึ้น พยาบาลอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัยมีความมั่นใจมากขึ้นว่าตนเองมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะให้การช่วยเหลือมารดาในการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ นอกจากนี้พยาบาลอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัยยังมีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับมารดาตลอดจนเกิดความร่วมมือกันที่ดีขึ้นของเจ้าหน้าที่สุขภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความรู้ที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางที่สำคัญสำหรับพยาบาลนักวิจัยในการศึกษาแนวทางเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการพยาบาลและการปรับปรุงสถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทารกแรกเกิดก่อนกำหนด